

(Печат)

Да ли је опоравак привреде могућ без редеофинисања економске политике која се од 2000. темељи на „Вашингтонском консензусу“

- Под утицајем светске олигархије и крупног капитала, чији је главни експонент Међународни монетарни фонд (ММФ), нове српске власти су, после петооктобарског преврата (2000), прихватиле неолиберални програм економских промена (такозвани „Вашингтонски договор“) који је водио брзом урушавању, ионако слабашне, српске привреде. Овим програмом Србију, као, уосталом, и друге постсоцијалистичке земље, требало је лишити власништва над ресурсима којима располаже и довести је у такву дужничку зависност (дужничко ропство) да буде беспоговорни послушник моћних и богатих, а овај простор је третиран, пре свега, као извор јефтине и обесправљене радне снаге, те тржиште за производе и банкарске услуге западних земаља.

Све ове године Србија је без сопствене дугорочне стратегије економског развоја, која би била стручно верификована и политички усвојена у Скупштини. Улогу стратегије имају меморандуми о буџету и економској политици који се пишу у сарадњи (тачније, по диктату) са ММФ-ом, а усвајање и спровођење неолибералне економске политике ММФ је наметнуо као услов за доделу кредита Србији и приступ међународном тржишту

Нема опоравка док не одбацимо неолибералну „лудачку кошуљу“

Пише: Јован Б. Душанић
петак, 16 јануар 2015 20:33

капитала. На жалост, без обзира на неколико смена влада у последњих 15-так година, у Србији постоји доследност у спровођењу погрешне економске политике. Тако и пре неколико дана, премијер изјављује: „да ће Србија урадити све што тражи ММФ, јер је то добро за земљу“.

Основни проблем, ипак, није у ММФ („цивилизованом утеривачу дугова“ – како то лепо каже колега Небојша Катић), јер се он одлично стара о интересима оних чији је експонент и које заступа, него у некомпетентности и сервилности српске владајуће номенклатуре и поданичком дискурсу који доминира на домаћој академској и медијској јавној сцени. Све док не одбацимо неолибералну „лудачку кошуљу“ није могуће очекивати било какав опоравак српске привреде.

Како се концепт тзв. „минималне државе“, на чему инсистирају (нео)либерали, уклапа у ваше схватање решена нагомиланих економских проблема у Србији?

- Оно што се мора одмах учинити јесте реafirмација ефикасне државе и њених институција у реформисању привреде, те одустајање од погубне неолибералне економске политике, односно напуштање наметнутог атипичног модела привређивања (који сам пре више од једне деценије назвао „бећарском економијом“, која функционише по принципу: „продај, позајми и потроши“), чији су резултати више него поражавајући.

Могло би се рећи да реформе треба отпочети реafirмацијом државе. Без ефикасне

Нема опоравка док не одбацимо неолибералну „лудачку кошуљу“

Пише: Јован Б. Душанић
петак, 16 јануар 2015 20:33

државе, није могућ ни дугорочно одрживи економски раст ни социјални развој. И у високо развијеним привредама слободно тржиште и влада се међусобно допуњују, а улога државе мора бити још наглашенија у транзиторним и економски недовољно развијеним земљама (каква је Србија), где држава треба да се јавља и у улози покретача привредног развоја (подстицање предузетништва повољним кредитирањем, пореским олакшицама и слично, подстицањем јавних радова који имају значајне мултипликативне ефекте, поспешивањем спољнотрговинске размене коришћењем пореских, кредитних, царинских и других мера итд.)

Досадашњи атипичан модел привређивања који се заснива на (рас)продаји имовине, задуживању и потрошњи (углавном, робе из увоза) и у коме се не исплати радити, производити и извозити, хитно мора да буде замењен типичним моделом привређивања који све то афирмише. За разлику од атипичног, типични модел привређивања има другачије постављене циљеве и, у складу с тим, другачију економску политику, те мере и инструменте за њено остварење.

Шта је, дакле, алтернатива доминантном неолибералном концепту који се у Србији спроводи у континуитету од 2000. године, односно шта би, по вашем мишљењу, требало да подразумевају реформе о којима се годинама говори? Шта су основни стубови реформи?

- Главни (основни) циљ економске политике мора да буде побољшање благостања, односно квалитета живота већине њених грађана (а не неки номинални економски показатељи, тако омиљени нашим економистима неолибералима: стопа инфлације, стопа либерализације привреде, учешће приватног сектора у БДП, степен економских слобода итд). Дугорочно одрживи динамичан привредни раст, уз пуну запосленост, и

Нема опоравка док не одбацимо неолибералну „лудачку кошуљу“

Пише: Јован Б. Душанић
петак, 16 јануар 2015 20:33

равномерна и праведна расподела националног дохотка су потциљеви и претпоставка остваривања главног циља. Упоредо са питањем економске ефикасности, мора се истрајавати и на питању праведности, будући да без праведности није могуће на дужи рок обезбедити економску ефикасност. У складу са правилно постављеним циљевима, потребно је, затим, дефинисати економску политику, те мере и инструменте за њено остварење.

Све успешне земље модернизацију својих привреда засновале су на индустријализацији и предузимале су активне мере да она буде извозно оријентисана. То се реализовало коришћењем протекционистичких баријера и постепеном, веома дозираном либерализацијом спољноекономске и девизне сфере. Упоредо са царинским и другим мерама заштите домаћих произвођача (ограничавање увоза помоћу квота, увозних дозвола), држава је разним инструментима подстицала извоз (пореским олакшицама, кредитним субвенцијама), где се као изузетно ефикасан показао вештачки одржан низак (потцењен) девизни курс домаће валуте.

Поред тога, успешне државе активно раде на каналисању индивидуалне предузетничке енергије у колективно предузетништво, свесне да у савременом свету предузетништво све више постаје колективни подухват, где држава има и те како важну улогу. Као и све ове успешне државе, Србија се у будућем економском развоју и модернизацији мора, пре свега, ослонити на домаће изворе финансирања, без обзира што је њена привреда у рушевинама, а народ на ивици беде. Да је то могуће остварити, показује искуство успешних источноазијских земаља.

Нема опоравка док не одбацимо неолибералну „лудачку кошуљу“

Пише: Јован Б. Душанић
петак, 16 јануар 2015 20:33

Нема опоравка док не одбацимо неолибералну „лудачку кошуљу“

Пише: Јован Б. Душанић
петак, 16 јануар 2015 20:33
